

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **K. B.**, zastoupený JUDr. Vladimírem Faranou, advokátem se sídlem Masarykova třída 752, Orlová, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2019, č. j. MSK 136324/2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 3. 2020, č. j. 22 Af 8/2020 - 22,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 3. 2020, č. j. 22 Af 8/2020 - 22, **se zrušuje** a věc **se vrací** krajskému soudu k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti ve výši 5.000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Vladimíra Farany.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 12. 3. 2020, č. j. 22 Af 8/2020 - 22, zastavil řízení ve shora označené věci pro nezaplacení soudního poplatku za žalobu v patnáctidenní lhůtě stanovené usnesením ze dne 11. 2. 2020, č. j. 22 Af 8/2020 - 11, které bylo zástupci žalobce doručeno dne 12. 2. 2020. Žalobce soudní poplatek uhradil namísto do 27. 2. 2020 až dne 2. 3. 2020, tedy po patnáctidenní lhůtě stanovené soudem.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížností, v níž namítl, že lhůta k zaplacení soudního poplatku uplynula dne 27. 2. 2020 (15 dnů od doručení usnesení č. j. 22 Af 8/2020 - 11), žalobce však k tomuto dni soudní poplatek uhradil, k čemuž dokládá originál příjmového dokladu č. 2020/POK2P/121 ze dne 27. 2. 2020 vystavený Krajským soudem v Ostravě.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[3] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“).

[4] Kasační stížnost je důvodná.

[5] Dle přípisu Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 4. 2020, č. j. 22 Af 8/2020 - 27, podepsaného předsedkyní senátu, byl soudní poplatek uhrazen dne 27. 2. 2020.

[6] Včasná úhrada soudního poplatku stěžovatelem není sporná. Poplatek byl připsán na účet krajského soudu dne 27. 2. 2020, tedy ve lhůtě stanovené usnesením ze dne 11. 2. 2020, č. j. 22 Af 8/2020 - 11 (posledním dnem lhůty byl čtvrtek 27. 2. 2020). Je proto nepochybné, že řízení ve věci sp. zn. 22 Af 8/2020 bylo zastaveno nezákonně. S ohledem na novelu zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, provedenou zákonem č. 296/2017 Sb., však krajský soud nemůže tuto vadu napravit sám zrušením usnesení o zastavení řízení. Citovaná novela totiž zrušila § 9 odst. 7 větu první zákona o soudních poplatcích, podle které „[u]snesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení“. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti vyhověl (shodně Nejvyšší správní soud rozhodl v rozsudku ze dne 1. 2. 2018, č. j. 1 Afs 458/2017 - 19).

III. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, proto usnesení krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1. s. ř. s.). V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[8] Výrokem II. tohoto rozsudku soud vrátil podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích stěžovateli soudní poplatek. V rozsudku ze dne 1. 2. 2018, č. j. 1 Afs 458/2017 - 19, totiž soud uzavřel, že za okolností, které nastaly i v nyní posuzované věci, kasační stížnost soudnímu poplatku nepodléhá.

[9] Na posuzovanou věc není možné aplikovat závěry rozšířeného senátu vyslovené v usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, č. 3271/2015 Sb. NSS, podle kterých povinnost zaplatit poplatek za kasační stížnost nevzniká pouze u kasačních stížností proti

usnesením o procesních návrzích, tedy proti rozhodnutí o žádosti o osvobození od soudního poplatku a žádosti o ustanovení zástupce. Naopak stěžovatel má podle rozšířeného senátu povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu podaném ve věci samé (o žalobě), tedy i o zastavení řízení.

[10] Rozšířený senát však nemohl předvídat okolnosti, které nastaly v nyní posuzované věci. V době rozhodování rozšířeného senátu totiž existovala možnost krajského soudu, aby si sám zrušil rozhodnutí o zastavení řízení podle § 9 odst. 7 věty první zákona o soudních poplatcích ve znění do 29. 9. 2017 (viz výše odst. [6]). Tento postup mohl využít i v případě, kdy k zastavení došlo pouze v důsledku zjevné (ať již lidské či technické) chyby a poplatek byl řádně uhrazen. Nebylo tak třeba zásahu kasačního soudu a žalobci tak nevznikly žádné dodatečné náklady.

[11] Z ničeho nelze dovodit a nebylo by ani v souladu se zásadou racionálního zákonodárce domnívat se, že účelem novelizace § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích bylo zpoplatnit možnost obrany žalobce proti zjevné a nesporné chybě krajského soudu, v jejímž důsledku došlo k nezákonnému zastavení řízení. Podle usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 196/2014 - 19 mají soudní poplatky tři základní funkce: fiskální (jejímž cílem je, aby ti, kdo se obracejí na soudy, přispěli k úhradě nákladů spojených s jejich činností), regulační (jejímž cílem je odradit podatele od svévolných, bezdůvodných anebo malicherných návrhů, které by soudy zbytečně zatěžovaly) a motivační (jež má působit tak, aby povinní dobrovolně plnili své povinnosti a účastníci právních vztahů řešili své spory mimosoudně). Zpoplatnění kasační stížnosti za situace, která nastala v nyní posuzované věci, by neodpovídalo ani jedné z nich. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že kasační stížnost v nyní posuzované věci soudnímu poplatku nepodléhá.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2020

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu